

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/7970.**

Benyújtás dátuma: **2024-03-28 21:06**

Parlex azonosító: **HL5X93Q10001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Vadai Ágnes (DK)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Lantos Lajos Csaba, energiaügyi miniszter**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Mennyire kell aggódnni a Dunában is jelen lévő PFA-vegyületek miatt?"**

Tisztelt Miniszter Úr!

Az atlatszo.hu portálon található „Már a Dunában is kimutathatóak a káros és nagyon sokára lebomló PFA-vegyületek,„ című cikkben arról írnak, hogy „aki használ sütőpapírt, szokott mikrós popcorn-t enni, impregnálja a sportcuccait vagy kontaktlencsét hord, az már egész biztosan érintkezett az ún. örök vegyületekkel. A PFA (perfluor- és polifluor-alkil) gyűjtőnéven ismert vegyi anyagokat azért nevezik öröknek, mert rendkívül nehezen és sokára bomlanak le. Így felhalmozódnak a szervezetben és a környezetben. Egy tavalyi tudományos kutatás kimutatta, hogy ezek az anyagok a Dunában és mellékfolyóiban is jelen vannak.”:

„A PFA-családba közel tízezer mesterségesen előállított vegyület tartozik, és közülük rengetegnek egyelőre alig ismerik a hatásait. Ezek az anyagok már most is széles körben elterjedtek a környezetünkben, és ezt a Dunából vett vízminták is kimutatják. „Szinte lehetetlen megszabadulni tőlük, és már nagyon kis koncentrációban is hatással bírnak” – magyarázza Saracevic.

A PFA-k egyszerre víz- és zsírtaszítóak, továbbá nagyon tartósak, éppen ezért rendkívül praktikusak. A hétköznapi termékeken (pl. vízálló smink) kívül ipari folyamatokban, többek között tömítésre, félvezetők gyártásánál és orvosi berendezéseknél is használják őket. Könnyen szétterjednek a vízben és a talajban – már vadon élő állatokban és halakban is jelentős mennyiségben kimutatták őket, egészen az Északi-sarkvidékig. Élő szervezetekbe kerülve ezek az anyagok lerakódnak, ami hosszú távon rákos megbetegedésekhez vezethet, károsíthatja a vesét vagy növelheti a vetélés kockázatát.

Saracevic úgy véli, ezeket az anyagokat jelenleg nehéz lenne helyettesíteni, ugyanakkor egészségkárosító hatásuk miatt mérlegelnünk kellene, hogy mely területeken lehetne a

használatukat mégiscsak csökkenteni, korlátozni. „Már ma is láthatjuk, hogy a Duna szennyezett” – mondja a vegyész, és egy monitorra mutat, amelyen zöld, kék, rózsaszín és narancssárga vonalakat látunk. Mindegyik egy-egy PFA-anyagot jelöl.

(...)

A betiltás ellenére ugyanakkor jelenleg is kimutatható a folyókban a PFAS és PFOS is. Az Európai Bizottság egy 2022-es javaslatában 4,4 nanogramm per liter (ng/L) állapította meg a felszíni vizek esetében megengedhető maximális értéket. Az anyagok Bécsben és Budapesten is megtalálhatóak voltak a Dunából vett mintákban.

(...)

A PFA-k eltávolítása a szennyvízből rendkívül nehéz és drága. Jelenleg nem léteznek olyan követelmények a szennyvíztisztító telepek számára, amelyek előírnák az „örök vegyszerek” eltávolítását a vízből. Ennek eredményeképpen a szennyvíztisztító telepekről származó szennyvíz még a tisztítási folyamat után is tartalmaz PFA-vegyületeket, amelyek aztán tovább mosódnak a folyókba.”

Kérdezem Önt:

Mennyire kell aggódni a Dunában is jelen lévő PFA-vegyületek miatt?

Budapest, 2024. március 28.

Tisztelettel:

Dr. Vadai Ágnes

Demokratikus Koalíció